

باغچه‌ی اطفال

درس دهم

املا و دانش زبانی

۱ با توجه به متن درس، واژه‌ها را کامل کنید.

سرگ	خو	اژ	خش
سرگذشت	خویش	اقامت	خشنود
نمی‌پذیرند	اطفال	تصویر	استعدادشان
---	---	---	---

۲ با توجه به متن درس، جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

جبار باغچه‌بان پس از پایان دوره‌ی مکتب، نزد پدر ..... حرف می‌زد. بنایی و قناری را یاد گرفت. پدر او در ساختن ..... طاق ..... مسجد و گچ‌بری استاد بود؛ اما هیچ یک از این کارها ..... طبع ..... پرشور و ذهن جویای او را ..... راضی ..... نمی‌کرد. او که در شعله‌ی ..... فروز این ..... خدمت به مردم می‌سوخت، پس از ..... برگزیده ..... شدن برای آموزگاری به فکر دایر کردن کودکانی در تبریز افتاد.

۳ نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید.

همکاران محترم توجه داشته باشند که اجزای اصلی جمله در زبان فارسی حداقل ۲ و حداکثر ۴ تا

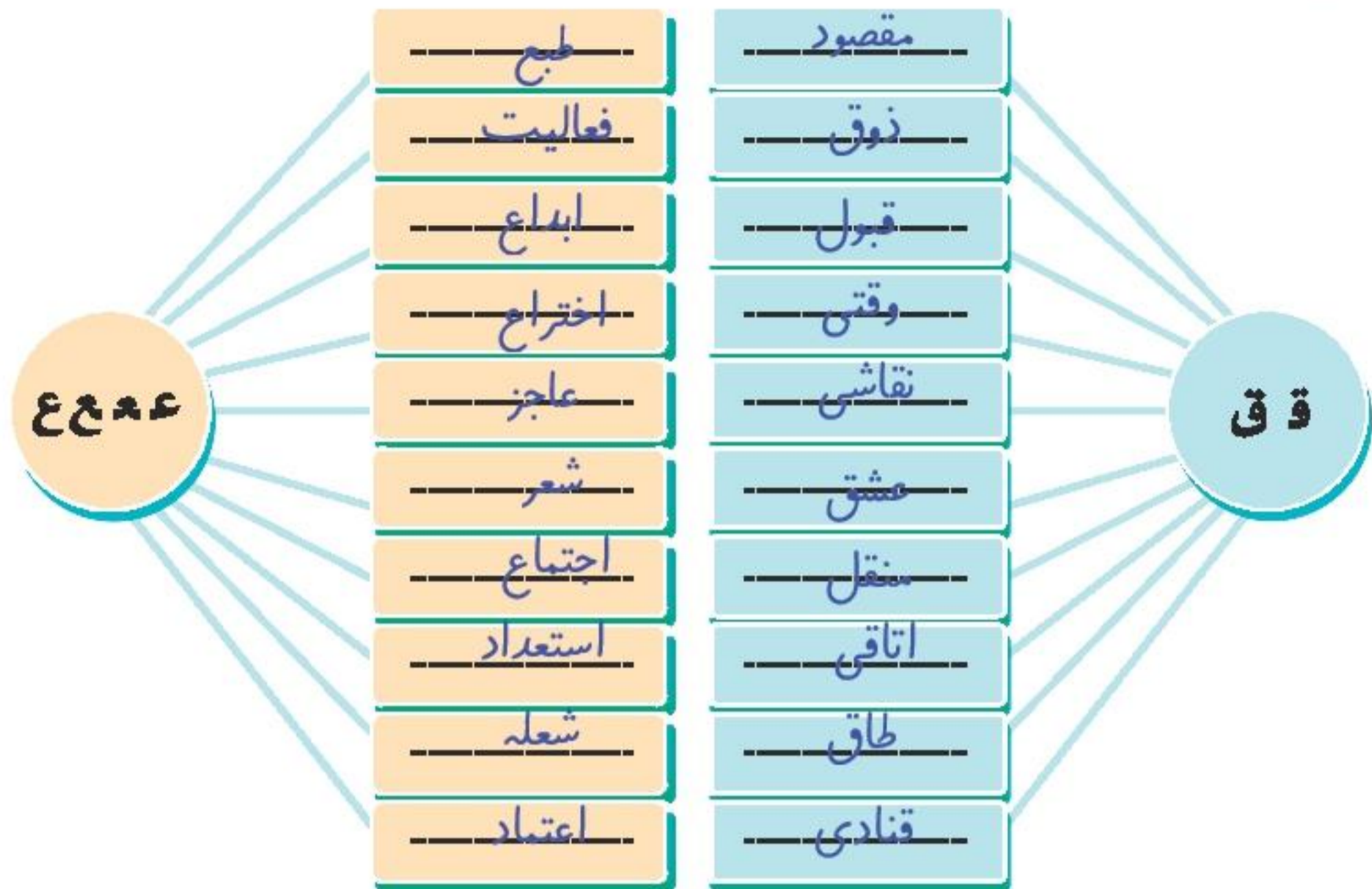
است. فاعل ۲ - مفعول ۳ - متمم فعلی ۴ - فعل || فعل اصلی ترین جزء جمله هست || به

اجزای فرعی که تعدادشان زیاد است نمی‌پردازیم و اجزای اصلی جمله غیرمستقیم به روش مصداق‌ها

آموخته می‌شوند // ویژه‌ی معلمان //

۱ با توجه به متن درس، کلمه‌هایی که حروف زیر را دارند، پیدا کنید و بنویسید.

۲ پنج جمله از متن درس را که به نظرتان جالب است، بنویسید.

من که در شعله‌ی فروزان خدمت به مردم و میهن من سوختم
 در زمستان‌های سرد و طولانی قفقاز، کار بنایی تعطیل می‌شد
 هیچ یک از این کارها طبع پرشور و ذهن جویای مرا راضی نمی‌کرد
 با افکار کودکانی خود، به دنبال راه‌های تازه‌ای برای زیستن بودم.
 شب‌های بسیاری را در کار ابداع الفبای ویژه‌ی ناشنوایان گذراندم.

از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

هر روز و هر شب چون باغبانی

هر روز و هر شب چون باغبانی

مشغول کار است با مهربانی

از تابش این خورشید خندان

از تابش این خورشید خندان

سرسبز و زیباست باغ دبستان

از تابش این خورشید خندان

پیدا کنید که با نشانه‌های داخل

بادبادک آغاز شوند؛ آنها را در

دنباله‌های بادبادک‌ها بنویسید.

بادبادک سمت راست

سرگردان

سرگذشت

ساختن

بادبادک سمت چپ

کنجکاو

کودکانه

کودکستان

جمله‌های زیر را بخوانید و به کلمه‌هایی که مشخص شده است، توجه کنید.

۱ شیر کوچولو از این ماجراها بی‌خبر بود؛ **چون** قدم یازدهمی را بر نداشته بود.

۲ حرفش را ادامه نداد؛ **زیرا** خوابش برده بود.

۳ **چون** کاغذی برای نوشتن نداشت، روی ماسه‌های نرم کنار دریا می‌نوشت.

در مثال‌های بالا کلمه‌هایی مانند «**چون**» و «**زیرا**»، جمله‌ها را به هم وصل می‌کنند؛ مثلاً در شماره‌ی یک، دو جمله‌ی زیر با «**چون**» به هم وصل شده‌اند. دقت کنید که جمله‌ی اول مفهومی را بیان می‌کند و جمله‌ی دوم دلیل آن را می‌گوید.

۴ شیر کوچولو از این ماجراها بی‌خبر بود.

۵ قدم یازدهمی را بر نداشته بود.

در متن درس «**باغچه‌ی اطفال**» جملاتی را که با «**اما**»، «**ولی**» و «**زیرا**» به هم وصل شده‌اند، پیدا کنید و در کادر زیر بنویسید.

پدرم در ساختن طاق مسجد استاد بود **اما** در همه‌ی ماه‌های سال نمی‌توانست بنایی کند.

پدرم از این راه خانواده‌ی خود را اداره می‌کرد **اما** قنادی رونقی نداشت

زیرا پدر حرفه‌ی بنایی و قنادی را یاد گرفتم **ولی** هیچ‌یک از این کارها طبع

پرشور و ذهن جویای مرا راضی نمی‌کرد.

اولیای این کودکان هرگز باور نمی‌کردند فرزندانشان خواندن و نوشتن بیاموزند

ولی در پایان سال تحصیل آن‌ها مثل دیگران امتحان دادند.

مدرسه لبریز از مردمی بود که به تماشای آنان آمده بودند **زیرا** برای مردم باور نکردنی بود.

سرگذشت این انسان نوآور و توانا سرمشق کسانی است که با دست خالی

اما با اعتماد به خود و نیروی پشتکار، اراده، صبر و بردباری می‌خواهند کارهای

بزرگی انجام دهند.

متن زیر را بخوانید.

پرستوها بهار و تابستان را به آسودگی به سر می‌برند؛ اما در آغاز پاییز دشواری‌هایی برای آنها پیش می‌آید. در آن هنگام، حشرات کمیاب می‌شوند و هوا رو به سردی می‌رود. به ناچار، پرستوها باید لانه‌ی خود را ترک بگویند و به جاهای معتدل‌تری کوچ کنند. وقتی که زمان کوچ آنها فرا می‌رسد، دسته دسته روی بام‌ها یا سیم‌های برق جمع می‌شوند و به نظر می‌آید که به گفت‌وگوی مهمی مشغول هستند. به زودی، عده‌ای دیگر از راه دور می‌رسند و جنب‌وجوش آنها رفته‌رفته زیادتر می‌شود؛ تا اینکه یک روز صبح که از خواب برمی‌خیزیم، از پرستوها نشانی نمی‌بینیم. آن وقت معلوم می‌شود که آنها کوچ کرده‌اند. در این سفر دراز، خطرهای بسیاری وجود دارد. یکی از این خطرها، تغییرات هواست. خطر دیگر، حمله‌ی پرندگان شکاری مانند عقاب، شاهین و قرقی است. این پرندگان، هنگام پرواز، ناگهان خود را در میان پرستوها می‌اندازند و با چنگال‌های نیرومند خود، آنها را می‌ربایند.

متن بالا از چند بند تشکیل شده است؟ بنویسید هر بند درباره‌ی چه چیزی بود.
از سه بند تشکیل شده است

بند اول: رمورد راحتی پرستوها در بهار و علل کوچ آن‌ها در پاییز صحبت می‌کند.

بند دوم: در مورد نشانه‌هایی که می‌توان از روی آن‌ها فهمید پرستوها قصد کوچ دارند صحبت می‌کند.

بند سوم: رمورد خطراتی که در هنگام سفر پرستوها با آن‌ها مواجه می‌شوند مطالبی را بیان می‌کند.

موضوع کلی متن چیست؟ پرستوها